رویداد هفته

بروید دنبال کشف!

این روزها آرام آرام موضوع اربعین و آیین پیاده‌روی آن دارد سایه‌اش را روی همه رویدادهای فرهنگی می‌اندازد. عالم مستند و مستندسازی هم از این قاعده مستثنا نبوده و پنجشنبه هفته گذشته جمعی از مستندسازان دور هم جمع شدند تا درباره مستندسازی با موضوع اربعین با هم گپ بزنند و تجربیات‌شان را با هم به اشتراك بگذارند. در این جمع که در مجتمع فرهنگی سرچشمه برگزار شد تعداد زیادی از مستندسازان حضور داشتند که پیش از این نام‌هایشان را شنیده و مستندهایشان را هم این‌طرف و آن‌طرف دیده‌ایم.

روح‌ا... رفیعی یکی از این مستندسازان است که ید طولایی در حضور در سوریه و عراق و سایر کشورهای منطقه دارد. رفیعی در بخش‌هایی از این مراسم گفته که ما در اربعین همیشه یك لانگ شات داریم اما کلوزآپ این اتفاق کجاست؟ روح‌ا... در ادامه حرفی بر زبان رانده که کمی تا قسمتی معنادار است: «تنها کار حرفه‌ای که در این سال‌ها دیده‌ایم مستند چاوش است که به موضوع عمق داده است. ما نه قصه طراحی می‌کنیم و نه می‌دانیم چه می‌خواهیم بگوییم یا چه طراحی‌ای داریم.» این حرف روح‌ا... یعنی که عموم کارهایی که با موضوع مستند درباره اربعین ساخته شده، نسبت به رعایت حداقل‌های مستندسازی کاهلی داشته‌اند.

آقا روح‌ا... در ادامه این را هم گفته که بدون قصه و روایت سراغ موضوع اربعین و مستندسازی برای آن نرویم و اگر فکری برای اینجای قضیه نکرده‌ایم بهتر است برویم و فقط زیارت کنیم و برگردیم. آقا ناصر نادری یکی دیگر از مستندسازان هم حرف‌های جالب‌تری زده. او با انتقاد از رویکرد تبلیغی صدا و سیما خطاب به مستندسازانی که در سالن همایش‌های مجتمع سرچشمه جمع شده‌اند گفته که فکر نکنید شمایی که می‌روید اربعین باید تبلیغ کنید! نه! اربعین نیازی به تبلیغ ندارد. سعی کنید در این سفر دنبال کشف باشید! آی که این حرف آقا ناصر عجیب به دل ما نشست.

نادری تاکید زیادی هم کرده که در این سفر حتما با خارجی‌ها هم گپ بزنید و خودش دلیل این کار را این‌طور توضیح داده که ما ایرانی‌ها به دلیل این‌که از کودکی با عاشورا و نذری و فرهنگ خاص این مفاهیم آشنا شده‌ایم خیلی از این موضوعات برایمان عادی شده و این عادی شدن جلوی کشف بیشتر موضوع را می‌گیرد به طوری که از کنار آنها و کشفیاتی که می‌شود صورت بگیرد به راحتی عبور می‌کنیم.

مهوش وقاری و محسن قاضی مرادی از زوج‌هایی هستند که سال‌هاست بدون حاشیه کنار یکدیگر زندگی می‌کنند/ عکس: موسسه سفیران صلح

حالا که خبر طلاق مهناز افشار منتشر شده، مروری کرده‌ایم به زندگی هنرمندانی که بر خلاف جوان های امروزی سالهاست در کنار هم زندگی می کنند

برندگان سیمرغ بلورین زندگی مشترک

آشنایی با مردی که نقل قول رهبر انقلاب، دوباره نام او را بر سر زبان‌ها انداخت

بخوان کربلایی کاظم!

گروه معارف

«من ملا نرفته‌ام، سواد ندارم!» محمدکاظم این را به دو جوانی گفته بود که در باغ امامزاده روستای ساروق در ۵۰کیلومتری شمال اراك از او خواسته بودند تا کتیبه‌های داخل بنای امامزاده را بخواند. یکی‌شان به محمدکاظم می‌گوید، باید بخوانی و بعد هم دستش را می‌گذارد روی سینه محمدکاظم! این تمام چیزی است که محمدکاظم از آن ماجرا تعریف کرده. بعدش هم بیهوش می‌شود و صبح روز بعد به‌هوش می‌آید. چند روز نگذشته بود که آوازه کشاورز ساده و بی‌سواد ساروقی در منطقه پیچید. محمدکاظم حافظ کل قرآن شده بود! قضیه به هشتم مهرماه بازمی‌گردد؛ زمانی که تعدادی از دست‌اندرکاران کنگره ملی ۶۲۰۰ شهید استان مرکزی به دیدار آیت‌ا... خامنه‌ای رفته بودند. رهبر انقلاب در فرازهایی از این دیدار گریزی زده بودند به ملاکاظم ساروقی، کشاورز ساده و باصفایی که حالا بعد از تقریبا نیم قرن از زمان درگذشتش، هنوز نامش بر سر زبان‌هاست. رهبر انقلاب در آن دیدار اشاره کرده بودند که خودشان هم دو مرتبه ملاکاظم را دیده بودند: «من ایشان را زیارت کرده بودم؛ دو بار ایشان را در مشهد دیدم؛ یک بار در مدرسه مرحوم نواب صفوی، یك بار دیگر هم - درست یادم نیست که همان سفر بود یا سفر دیگری بود، خیلی گذشته از آن وقت‌ها - در مسجد گوهرشاد ایشان نشسته بودند روی زمین پای آن مناره‌ای که بغل ایوان مقصوره است.»

این تکه از قرآن نیست؛ آن تکه هست

پسر مرحوم کربلایی کاظم در مورد اصل واقعه از زبان پدرش نقل جالبی دارد: «این بیهوشی تا صبح روز بعد ادامه داشت. با نسیم صبحگاهی به خود آمده، از جا برخاستم و به زحمت درِ امامزاده را در تاریکی پیدا کردم. نماز صبح را در امامزاده خواندم. به این امید که آن بزرگواران را دوباره ببینم، چند بار به محل واقعه آمدم؛ ولی از آنان خبری نبود. از کتیبه‌ها و آیاتی که بر روی قسمت فوقانی دیوار نوشته شده بود نیز اثری باقی نمانده بود. از امامزاده بیرون آمدم و علوفه را از همان‌جا که گذاشته بودم، برداشتم و به طرف خانه حرکت کردم. در راه، با خود زمزمه می‌کردم! گویا چیزهایی می‌دانستم؛ مطالبی را می‌خواندم؛ سینه‌ام مملو از کلماتی بود که معانی آن را نمی‌دانستم؛ ولی هرگاه آنها را می‌خواندم، قلبم آرامش پیدا می‌کرد، احساس سرحالی و سبکی می‌کردم.»

ملاکاظم به جایی رسیده بود که با وجود بی‌سواد بودن اما می‌توانست تشخیص بدهد متنی که جلویش می‌گذارند قرآن است یا نه. حتی شده بود که برای امتحانش، متن‌های عربی مانند ادعیه را در برابرش بگذارند. کشاورز ساده روستایی گزارش ما اما تشخیص می‌داد که این متن قرآن نیست. موضوعی که در صحبت‌های اخیر آیت‌ا... خامنه‌ای هم به آن اشاره شده: «دوستمان می‌گفت گاهی در بعضی از این کتاب‌های علمی مثلا فقهی یا اصولی، یك آیه قرآنی هست. باز می‌کنند می‌گویند در این [متن] قرآن هست؟ او که سواد ندارد، دست می‌گذارد روی آن آیه‌ای که اینجا هست و می‌گوید بقیه این قرآن نیست، [فقط] این تکه قرآن است؛ می‌گویند از کجا می‌فهمی؟ می‌گوید این روشنی دارد، وقتی که آیه در این صفحه هست، من روشن می‌بینم این را، می‌درخشد، من می‌فهمم که این آیه قرآن است.»

چطور به اینجا رسیدی؟

شاید برای شما هم سوال ایجاد شده باشد که کربلایی کاظم ساروقی چطور به چنین جایگاهی رسیده. حاج اسماعیل کریمی فرزند کربلایی کاظم در گفت‌وگو با مرکز فرهنگ و معارف قرآنی روایت جالبی دارد: «مرحوم ابوی، روستازاده و کشاورز بود. یك روز که پای منبر واعظ روستا نشسته و به سخنان او دل سپرده بود؛ از زبان واعظ می‌شنود که هر کس زکات مال خود را ندهد، نمازش درست نیست؛ و مالش غصبی است. اگر ملکی و خانه‌ای از درآمد مالش بخرد، غصبی است و در قیامت، خدا او را مؤاخذه می‌کند. کربلایی کاظم به‌گونه‌ای جدی به مساله پاکسازی اموال از طریق زکات اهتمام می‌کند. متوجه می‌شود کسی که او برایش کشاورزی می‌کند، زکات مالش را نمی‌دهد و زمین‌هایش غصبی است. کشاورزی را رها می‌کند و برای امرار معاش از ساروق خارج شده و بین اراك و قم به کارگری می‌پردازد. پس از یك سال که برای سرکشی به بستگانش به روستا می‌آید متوجه می‌شود او توبه کرده و حالا زکات مالش را می‌دهد. بستگان هم از او تقاضا می‌کنند تا سر ملك و کشاورزی برگردد. او پس از اطمینان کامل از توبه صاحب ملك، به شغل رعیتی بازمی‌گردد و صاحب ملك قطعه زمین کوچکی را نیز به کربلایی کاظم می‌دهد تا افزون بر کار برای ارباب، بر روی زمین خودش نیز کار کند.»

شناسنامه

سوژه زیر ذره‌بین

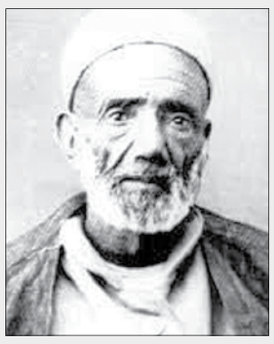

نام: محمدکاظم
نام خانوادگی: کریمی
شهرت: کربلایی کاظم
تاریخ تولد: ۱۲۶۱ هجری شمسی
محل تولد: روستای ساروق در شمال اراك
تاریخ درگذشت: تابستان ۱۳۳۷ شمسی
محل درگذشت: قم
تابعیت: ایران
تحصیلات: بی‌سواد

آوازه ملاکاظم می‌پیچد

بعد از اتفاقی که برای کربلایی کاظم می‌افتد، آوازه او در بسیاری از مناطق می‌پیچد همین هم باعث می‌شود که پیش علمای مختلف حوزوی و دینی حاضر شده و بعضا از ملاکاظم تست می‌گیرند و مشخص می‌شود کربلایی کاظم ساروقی، ادعای دروغ نکرده و عین حقیقت را گفته. خود آن مرحوم هم به قدری نسبت به این قضیه احتیاط داشته که پسرش می‌گوید خیلی علاقه نداشته این موضوع را این طرف و آن طرف بگوید. با این حال بسیاری از علما و روحانیون درباره او مطالب عجیبی گفته‌اند.

آیت‌ا... مکارم شیرازی

اولین بار که مرحوم کربلایی کاظم را در حومه ملایر دیدم قیافه ساده‌اش چنان بود که انسان فکر می‌کرد سوره حمد نماز خودش را نیز درست بلد نیست، اما وقتی گفتند این مرد روستایی درس نخوانده، طی یك حادثه عجیب و آمیخته با موهبت الهی حافظ کل قرآن شده است، فهمیدم پشت این چهره دریایی از خلوص وجود دارد و برای امتحان او را آزمایش کردم، کاملا بر آیات قرآن مسلط بود.

آیت‌ا... کاشانی

رهبر مذهبی ملی شدن صنعت نفت از جمله کسانی است که کربلایی کاظم را ملاقات کرده و در معرفی او به جوانان و سایر طبقات مردم سعی فراوان داشت. او حتی از موقعیت اجتماعی و سیاسی خود استفاده کرده مصاحبه مطبوعاتی تشکیل داد و بسیاری از خبرنگاران در آن حضور یافتند و مشاهدات خود را در مورد اعجاز کربلایی کاظم گزارش دادند که در برخی روزنامه‌های همان زمان منتشر شد.

علامه طباطبایی

این عارف و استاد بزرگ تفسیر قرآن، کربلایی کاظم را یك معجم المفهرس و کشف‌الآیات متحرك می‌دانست. کشف‌الآیات کتابی است که واژه‌ها و لغات قرآن را بر حسب تلفظ صحیح آنها مرتب کرده و اختلافات نظری که بین دانشمندان علوم قرآنی بوده را حل کرده است. ملاکاظم به دلیل موهبتی که به او اعطا شده بود، قادر به تشخیص تلفظ صحیح آیات و واژه‌های قرآن بود.

پشت صحنه

یك تحریریه و این همه اتفاق!

آی آی آی! در عین حال که بوی بلال کبابی در تحریریه پیچیده (بله! بله! ما هم مثل شما علامت سوال شده بودیم!) و در عین حال که حامد خان عسکری با تعدادی غذای نذری در دست وارد تحریریه شده و جماعتی را از خطر گرسنگی و تلف شدن می‌رهانند و در عین حال که حضرت معاون سردبیر، میز به میز در حال متر کردن تحریریه و چك و نهایی کردن سوژه‌ها با دبیر گروه‌ها هستند و در عین حال که اتفاق مبارکی برای یکی از دبیران گروه‌ها افتاده و نامبرده از زیر بار شیرینی دادن شانه خالی می‌کند و لایی می‌کشد و در عین حال که دو نفر از دوستان گروه رسانه برای تمدد اعصاب در حال ترکاندن نایلون حباب‌دار هستند (متری ۳۸ هزار تومان!) و در عین حال که بچه‌های گروه ورزشی، تنها تلویزیون تحریریه را روشن کرده‌اند برای پیگیری مسابقه فوتبال استقلال و در عین حال که یکی از گرافیست‌های بخش فنی که از فرط دوربر کردن دچار ریزش مو شده الان با پای خودش به طبقه سوم تحریریه آمده و در عین حال که خورشید بلوار میرداماد دیگر زور و گرمای یك ماه قبل را ندارد و در عین حال که نگارنده این ستون در حال مزه‌مزه کردن چای داغ لب‌دوز و لب‌سوزی است که آقای اسکندری زحمت آماده‌سازی و آوردنش را کشیده، می‌رویم که داشته باشیم تدوین و ارائه صفحات امروز فرهنگی جام‌جم را!

و اما بعد... صابر محمدی وقتی کلیدش گیر کند، دیگر ول‌کن نیست. استاد که فوق‌تخصص قلاب کردن موضوعات روزمره و عادی و تبدیل کردن آنها به گزارش‌های جذاب هستند این دفعه کلید ول‌نکن‌شان مانده روی بحث کتابی در حوزه کودك و نوجوان که هفته پیش خبرساز شد که ملت چه نشسته‌اید که یك کتاب دارد به کودکان آموزش خودکشی می‌دهد و این صحبت‌ها! صابرالدوله هم نخ قضیه را گرفت و رسید به مسائل جالبی که شرحش را در صفحه ۱۰ می‌توانید بخوانید.

از آنجایی که این صفحه مشمول دوکادر آگهی شده و تا مشمول ضیق فضا نشده‌ایم این را هم بگوییم که زینب مرتضایی‌فرد هم ذره‌بین به دست رفته داخل یکی از فروشگاه‌های فرهنگی راسته انقلاب و شرح دیده‌هایش را تبدیل به گزارش کرده در صفحه ۱۲. فضا هم تمام شد!

آگهی مناقصه عمومی
خرید ۵۰۰ حلقه چرخ منوبلوك واگن مسافری

شماره ۰۱۸-۱-۸-۹۸

شرکت راه‌آهن شرقی بنیاد در نظر دارد، تعداد ۵۰۰ حلقه چرخ منو بلوک واگن های مسافری خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی از یک شرکت معتبر و واجد شرایط خریداری نماید.
متقاضیان می‌توانند جهت دریافت اسناد مناقصه مبلغ ۱۰۰/۰۰۰ ریال به حساب جاری شماره ۵۵۰۷۱۱۳۴/۵۳ بانک ملت شعبه آتی ساز واریز و از تاریخ درج آگهی به مدت ۱۰ روز کاری (به جز پنجشنبه و جمعه) از ساعت ۸ صبح الی ۱۶ به آدرس: خیابان شهید مطهری، بعد از تقاطع شهید مفتح، سمت چپ نرسیده به خیابان جهانتاب، پلاک ۱۷۳، طبقه دوم واحد امور قراردادها مراجعه و یا جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۸۶۱۲۱۴۸۰ تماس حاصل فرمایند.